liseli gençlik

ORTAÖĞRENİM GENÇLİĞİNİN AYLIK YAYIN ORGANI ☆ Sayı: 4 ☆ 250 krş.

ELEYİCİ-AYRICALIKLI EĞİTİME SON!

Yayın yaşamına başlayalı dört ay gibi kısa bir süre geçmesine rağmen üç sayıda peşisıra traj patlaması yaparak 40.000 adet basılan Dergimiz **LİSELİ GENÇLİK** Türkiye ortaöğrenim gençliğinin, liseli gençliğin genç ve gür sesi olduğunu dosta düşmana gösterdi.

Bugüne kadar **LİSELİ GENÇLİK**'in çıkarılmasında her sayının ancak kendi masraflarını karşılayacak kadar bir fiyatla satılmasını gözettik. Amacımız enflasyonun büyük boyutlara vardığı, yaşamın üzerimizde ateşten gömlek olduğu böylesi koşullarda bile liseli gençliğe ucuz ve güzel bir dergi verebilmekti. Bütün güç koşullara rağmen, bundan önemli ölçüde başarılı da olduk. Ne var ki, açık söylemek gerekirse, ta başından beri dergi için düşündüklerimizin çok azını bile gerçekleştirmiş değiliz. Böyle olmasına rağmen Türkiye ortaöğrenim gençliğinin dergimize gösterdiği ilgi büyük oldu. İşte, artık bugün Dergimiz **LİSELİ GENÇLİK**'in gelişiminin önündeki geniş açılımın en somut biçimlerde belirginleştiği bu gelişime daha doyurucu olarak cevap verebilmek kaçınılmaz oldu. Ve; yeni, daha güçlü atılımlar gerçekleştirebilmek için önümüzdeki iki aylık dönem içinde dergimizin yayınına ara vermeye ve bu süre içinde kolları sıvayıp yeni öğrenim yılına böylesi bir dergiyi yetiştirmek için yoğun bir çalışma yürütmeye karar verdik.

Liseli arkadaşlar, dost okurlar; böylesi bir derginin hazırlanmasında hepimiz el ele, omuz omuza verelim. İçinde bulunduğumuz yaz dönemi içinde önümüzdeki öğrenim yılı çıkacak daha iyi daha güzel bir **LİSELİ GENÇLİK** Dergisi için isteklerimizi adresimize ulaştıralım. Ve bu ön çalışmaların bir parçası olarak düşündüğümüz, dergimize bağış yapma kampanyamıza 31 TEMMUZ gününe kadar cep harçlığımızdan her gün 50 kuruş ayırarak katılalım! Biriktirdiğimiz bağışları 31 Temmuz 1978 günü P.T.T.'de (POSTA ÇEKİ : YAMAN EGELİ LİSELİ GENÇLİK DERGİSİ NO: 109231)'e yatıralım.

ABONELERİMİZE DUYURULUR: Bugüne kadar abone olan arkadaşlarımızın bu hakları gelecek öğretim yılının başında dergimizin tekrar yayınlanması ile birlikte kaldığı yerden devam edecektir.

GÜÇLENDİRELİM!

LİSELİ GENÇLİK • Ortaöğrenim gençliğinin aylık siyasi yayın organı • Sahibi: Yaman Egeli • Sorumlu Yönetmen : Nihat Cengiz • Yönetim yeri : Başmusahip Sok No: 3, Daire: 1 Cağaloğlu/İSTANBUL • Abone: 6 Aylık 15 TL., 12 Aylık 30 TL. • Toplu istekler ödemeli olarak gönderilir. • Dizgi: Başaran Matbaası • Baskı: Karaca Ofset • Son baskı tarihi : 9.6.1978
POSTA ÇEKİ: YAMAN EGELİ LİSELİ GENÇLİK DERGİSİ No: 109231

NASIL BİR "TATİL"?

Bir ders yılını savdık. Heyecanla girdiğimiz, bir süre sonra da günleri saymaya başladığımız bir yıl daha geçti. Geçti diyoruz ama, tamamlama sınavları olanlar için, üniversiteye girmeye hazırlananlar için bunlar geçerli değil. Birçoğumuz şu günlerde dişe diş bir savaşım için de. Hele üniversite giriş sınavları ulusal bir sorun olarak yıllardır çözüm beklemekte. Nasıl Amerika'ya, Alman tekellerine, NATO'lara, CENTO'lara karşı ulusal bağımsızlık davamız, elini kolunu sallaya sallaya dolaşan faşist cinayet şebekelerinden, faşist canilerden hesap sorulması, gizli, açık tüm faşist örgütlerin dağıtılması, demokrasinin çok yönlü geliştirilmesi sorunları ve daha birçok dirimsel sorun, ileri demokratik bir Türkiye'ye giden yolda çözüm bekliyorsa, eleyici, çağdışı eğitim sisteminin yerine halktan yana ulusal demokratik bir eğitimin getirilmesi sorunu da işçi sınıfımızın başında bulunduğu ulusal demokratik güçlerin birlikte savaşımının ilerlemesi ve iktidara gelmesini bekliyor.

Böylesi bir toplumun insanının yaşanası bir yaz tatili özlemi de «beklemek» durumunda kuşkusuz. İlk günlerde bir güzel tadı çıkarılan boş vakitler, ardından can sıkıntısına dönüşüverir. Bugün, sağlığa yararlı, yaratıcı dinlenme olanakları toplumda bir ayrıcalıktır. Liseliler olarak olanaklarımız farklı olabilir. Ama hiçbirimiz için yeterli değildir bu olanaklar. Önemli bir nokta da; toplumsal sorumluluğun bilincine ermeğe başlamış kişiler olarak kendimizi bir yaz tatili boyunca toplumdan soyutlayamayacağımız gerçeği. Sömürücü, asalak egemen sınıfların yaydığı «Robonson Kruze» felsefesi artık kimseyi sarmıyor. Bu, kitleleri tek tek, bireyler halinde bölüp yönetme taktiğidir.

Bir yılın bunaltıcı derslerinden, aylık sınavlar, yazılı ve sözlülerden, silme ödevlerden sonra her liselinin dinlenme hakkı vardır. Bu hakkı ilerici liseliler «Robenson Kruze» vari değil, toplumda ayrıcalıklara, sömürü ve zulme karşı işçi sınıfımızın ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımıyla bağlantılı olarak yaşayacaktır. Dahası bu aylar, bize, geçtiğimiz süre içinde nefes aldırmaksızın aşılanmaya çalışılan yoz burjuva eğitimine karşı, çok yönlü sosyal ve kültürel, politik eğitimimiz için geniş olanaklar açmaktadır. Bu eğitim, işçi sınıfının ateşli bir yandaşı olan, «Yolumuz işçi sınıfının yoludur» belgisini yükselten ilerici liselilerin örgütlü savaşımının içinde gerçekleşir.

Bir zamanlar olanaksızlıklar içinde sağda-solda vakit öldüren çok sayıda gençler artık yaz tatillerini böyle geçiriyor. Yüzlerce liseli gencin katıldığı kalabalık gruplar halinde geziler, eğlenceler düzenleniyor. İşçi sınıfının, halkımızın «ekmek, gül ve özgürlük» türküleri söyleniyor. Burjuva kültüründen bunalan gençler yaz seminerlerini dolduruyor. Kitaplar okunup, tartışılıyor. İşçi sınıfıyla, ulusal demokratik güçlerle omuz omuza Türkiye'nin aydınlık geleceği için savaşıyor.

İLD (İSTANBUL) FATİH

İLD ANKARA

İLD ESKİŞEHİR

ŞUBELERİ KURULDU !

İLD ÜZERİNDEKİ GERİCİ-FAŞİST BASKI VE PROVAKASYONLAR SÖKMEYECEK!

Günden güne serpilip gelişen ülkemizin bağrında kök salan kitlesel ilerici ortaöğrenim gençliği hareketinden korkan gerici-faşist güçler düzenledikleri provakasyonlarla ve çeşitli komplolarla buna engel olmaya çalışıyorlar. Saldırılarında İlerici Liseliler Derneği (İLD)'yi boy hedefi seçiyorlar. Kurulduğundan bugüne kadar kısa bir süre geçmesine rağmen İLD Genel Merkezi'nin polis tarafından anti-demokratik gerekçeler gösterilerek üç ay süre ile kapatılması, ardından faşist katiller tarafından içlerinde kurucu üyelerden Nevzat Bulut'un da bulunduğu dört İLD üyesinin öldürülmesi, yine birçoğunun çeşitli gerici-faşist saldırılarda yaralanması, tutuklanması, kapitalist sömürü ve ezgiye karşı yiğitçe direnen işçi sınıfımızın eylemleri içinde onlarla aktif dayanışma gösteren İLD'ye gerici, tekelci basının saldırısı, bunun somut örneklerindendir.

Saldırılar bugün de sürüyor. Son günlerde süresini doldurarak tekrar açılan ve hemen peşisıra, düşmana inat, yurdun dört bir yanında şubeleri kurulan İLD'nin hızlı gelişimi karşısında bütün baskı ve engelleme çabalarının boşa çıkarıldığını gören gerici-faşist güçler iyice çileden çıktılar. Saldırılarını ilerici liseli gençliğin önderlerine yönelttiler. Geçtiğimiz ay içerisinde İstanbul Plevne Lisesi öğrencisi İLD Genel Başkanı Ahmet Özbek ve İLD üyesi Ercan Akcan, İLD Eskişehir Şube Başkanı Fahri Orküp anti-demokratik gerekçelerle tutuklanmışlardır. Diğer yandan İLD Ankara Şube Başkanı Seyfettin Karabudak faşistlerin Başkent Lisesi'ne yaptıkları bir saldırı sırasında yaralanmıştır. Yine Manisa Lisesi Öğrenci Yönetim Kurulu Başkanı olan bir ilerici liseli faşistler tarafından yaralanmıştır.

LİSELİ GENÇLİK Dergisi olarak bütün çeşitli politik cinayetleri işleyen çok sayıda faşist katil yakalanmaz ve serbest olarak dolaşırken, ilerici liselilere yönelik anti-demokratik saldırı ve baskıları şiddetle lanetliyoruz. Türkiye ilerici ortaöğrenim gençliğinin her türden saldırı ve provakasyonu boşa çıkaracağına inanıyoruz. Tutuklanan İLD yöneticilerinin üyelerinin derhal serbest bırakılmasını ve ortada dolaşan ve aralarında öldürülen İLD üyelerinin ve ilerici liselilerin katillerinin de bulunduğu MHP'li, Ülkü Ocaklı faşist cinayet çetelerinin ortaya çıkarılmasını ve bunlardan tek tek hesap sorulmasını istiyoruz.

İSTANBUL VEFA POYRAZ LİSESİ İLERİCİ ÖĞRENCİLERİ:

"OKULUMUZA SAVAŞA GİDER GİBİ GELDİLER"

Lisemizde 29/5/1978 günü polisli, panzerli, jandarmalı bir olaylar dizisi yaşandı.

Gerici, tekelci basında renkli fotoğraflarla ve «LİSEDE ANARŞİ», «BİR LİSE İŞGAL EDİLDİ», «ARTIK KÜÇÜK ÇOCUKLAR DA DEVLETE KARŞI DİRENİYORLAR», «TAŞLA YARALANAN POLİSLER AĞLADI» «SOLCULAR LİSELERİ İŞGAL EDECEK» gibi büyük başlıklarla sömürülmeye çalışılan olayın gelişimi nasıldı?

Bugüne kadar okulumuzda güçlü bir anti-faşist birlik kurulamamasına, bu konuda maceracı grupların, grupçu, sekter tavırlarına rağmen bazı durumlarda geçici olarak kitlesel bir birlik kurulabilmiştir. Bunun en güzel örneklerinden biri de öğrenim yılı içinde okula faşistlerin ihbarı ile öğrenci tutuklamaya gelen jandarmanın öğrencilerin yığınsal karşı koyuşu karşısında eli boş dönmesidir. Burada da görüldüğü gibi ancak kitlesel çıkışlar başarıya ulaşmaktadır.

Daha sonra 29/5/1978 günü olayların gelişimine ise; öğrenim yılı bittikten sonra jandarmanın tekrar okula gelerek aynı öğrencileri tutuklaması neden olmuştur. Bunun ardından olayı protesto etmek için okulda toplanan öğrenciler önce jandarma tarafından sert tepki gösterilerek dağıtılmak istenmiş ve ardından okulumuza, daha önce Kıbrıs'ta savaşmış komando birliğinin ve polisin son model silahlarla, canhıraş sesler çıkaran panzerlerle savaşa gider gibi gelmesi olayı körüklemiştir. Olaylar saat 15.30-16.00 sularında çelik kalkanlı polislerin panzerlerin desteğinde yaptıkları «operasyon» ile son buldu.

Bunun ardından ise tekelci, gerici basında yaratılmak istenen «yufka yürekli, iyi polis» imajının tersine öğrenciler «öldüresiye saldıran, döven «faşist polisi» ile karşılaştılar. Yine tekelci, gerici basında çıkan fotoğraflarda ağlayan öğrencilerin bir çoğunun gözyaşları ise polisin kendilerini «anarşistlerin» elinden kurtarması ile dökülen sevinç gözyaşları değil, tam aksine bizzat polis tarafından acımasızca, öldüresiye dövülen, başlarına copla vurulan öğrencilerin gözyaşlarıdır. Nitekim aynı polis okulda bulunan ve olaya engel olmak isteyen öğretmenleri ve çocuklarının acı haykırışlarına koşan velileri de ağır yaralayacak kadar coplamış, dövmüştür. Aralarında çeşitli yerleri kırılanlar olmuştur.

Şimdi sayın İçişleri Bakanına, hükümet yetkililerine ve kamuoyuna soruyoruz? Şu anda İstanbul'da; bir çok ilerici yurtseverin, masum insanın kanına giren faşist cinayet şebekelerinin, suçluların yuvalandıkları yerlerden biri olarak bilinen Edirnekapı yurdu orada dururken niye bizim üzerimize saldırılıyor?

Niye Yurdun önünde halâ direnen bir avuç faşiste boyun eğildi de, neden biz halk çocuklarının üzerine, okulumuza, savaşa gider gibi gelindi? Faşist katiller ellerini kollarını sallaya sallaya ortalıkta dolaşırken, niye biz?

VEFA POYRAZ LİSESİ İLERİCİ ÖĞRENCİLERİ

Öğrenim yılının bitimi ile birlikte, geçtiğimiz günlerde İlerici Liseliler Derneği (İLD) İstanbul'da «LİSELİLER DOSTLUK - DAYANIŞMA GEZİSİ» düzenledi. Sabahın erken saatlerinden başlayarak Sirkeci vapur iskelesinin önünde toplanan 600'ü aşkın liseli gencin katıldığı gezide, deniz motorları ile Heybeliada'ya gidildi. Yol boyunca ve Ada'daki konaklama yerinde ilerici marşları, dostluk-dayanışma ve mutlu bir geleceğe duyulan özlem belgilerini hep bir yürekten, hep bir ağızdan haykıran liseliler Ada halkı tarafından da sevgi ile karşılandılar, yer yer alkışlandılar.

"LİSELİ GENÇLİK İLD'DE BİRLEŞTİK"

Konaklama yerinde, birbirleri ie dostluğun, sıcak sevgı ve savaşım bağlarının güzel örneklerini sergileyen liseliler, hep birlikte yiyeceklerini paylaştılar.

Türküler söylediler hep bir ağızdan. Çeşitli yarışmalar düzenlediler. Koştular.

Bütün bunların yanısıra ülke sorunlarından kopmadılar. Başbaşa verip tartıştılar, düşündüler. Birbirlerini daha iyi tanıdılar. Sarsılmaz bağlarla kaynaştılar.

Böylesine, çok sayıda kişinin katıldığı gezide ilerici liseliler gösterdikleri disiplin ile de kollektif yaşamanın ufak, ama güzel bir örneğini gösterdiler.

AKŞAM ● 2 Kasım [illegible] ● Sayfa

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN SORUNLARI...

Girmeyen pişman, giren bin pişman!

Hazırlayan: RAİF ERTEM

Fakir ailelerin çocukları yüksek tahsilden yoksun..

KİLİTLENEN "UMUT KAPISI": ÜNİVERSİTE

16 Haziran'da Üniversite Seçme Sınavı'na gireceğiz. Kimilerimiz, belki de kaç defadır giriyor bu sınava, ne umutlarla... Biliyoruz ki yine yüzbinlerimiz elenecek, gençliğinin bütün iyi, güzel, taze umutlarını bu kapının önünde eriten yüzbinlercemiz milyonluk işsizler ordusunun saflarına katılacak. Yıllardır elene elene son sınıfa gelebilen, liseyi bitirebilen yüzbinlerce genç için başka bir seçeneğin olmadığı bugünkü koşullarda tek umut olan üniversite de artık umut olmaktan çıktı. Sistemin ayrıcalıklara dayalı eleyici niteliği olanca çıplaklığı ile yüzümüze çarpıyor üniversite sınavlarında. Fırsat eşitsizliğinin, sınıfsal ve ulusal ayrıcalığın alabildiğine keskinleştiğini bir kez daha görüyoruz.

Yıllardır işbirlikçi, gerici iktidarların dayattıkları gerici, çağdışı, yaşamdan, üretimden kopuk eğitim sistemi «uyu uyu yat uyu» masallarıyla başlıyor. Emperyalizmin savaş, talan ve sömürü örgütleri NATO'lara, CENTO'lara, AET'lere övgüler düzülüyor. Bütçenin % 40-50'si NATO harcamalarına, silahlanma giderlerine ayrılırken eğitime ayrılan ödenek ise sadece % 2'dir. Savaş kışkırtıcılığı, militarist propaganda ırk, mezhep, ulusal ayrıcalık, faşist demogoji körüklenirken diğer yandan bir işçinin şerefinin doktorun şerefinden daha az olduğu yerleştirilmeye çalışılmakta biz işçi, emekçi, halk çocuklarının kafalarına. Bunalım-

BUGÜN 5. SAYFADA

Ankara'da polis yürüyüş yapmak isteyen gençleri dağıttı

Açıkta kalan gençlerin aileleri de yürüyecek

Rodezya'daki isyan silâhla bastırılacak

larının tüm yükünü emekçi halkın sırtına yüklemek isteyen egemen sınıflar kendilerine birer robot olmamızı istiyorlar.

Erki elinde bulunduran işbirlikçi egemen güçler yıllardır dayandıkları emperyalistlerin öne sürdükleri reçetelere göre hareket ediyor. Ülkemizde emperyalizme bağımlı olarak gelişen çarpık kapitalist yapının ortaya çıkan ve her geçen gün derinleşen sosyal, ekonomik, politik, moral ve kültürel bunalımları ile birlikte, işbirlikçi iktidarların gençliğe dayattıkları gerici eğitim sisteminin de bunalımları, çıkmazları derinleşiyor. İşte bunun önemli bir parçası olarak, yükseköğrenime geçiş sorunu da ülkemiz liseli gençliğinin, liseli mezunların süregen savaşım hedeflerinden biri olarak ön sıralarda yer alıyor. Özellikle 1960 sonrası, üniversiteye giremeyen onbinlerce öğrencinin yığınsal dirençleri ardıcıl olarak gelişti. İstanbul'da, İzmir'de, Ankara'da ve Anadolu'nun dört bir yanında öğrenciler direniş komiteleri kurdular. Velilerin de katıldığı yığınsal gösteriler düzenlendi.

Üniversiteye giremeyen lise mezunları Ankara'ya yürüyor... (1965)

Öğrenci temsilcileri sırtlarında yiyecek çantaları ile Ankara'ya yürüyüş yaptılar. Çadırlar kuruldu üniversitelerin önüne, açlık grevine yatıldı. Üniversiteye giremeyen bazı öğrenciler öldürmek istedi kendini. Bazıları öldü, ateşe yandı. Gerici iktidarlar anneleriyle, babalarıyla, kardeşleriyle insanca bir yaşam ve güvenilir bir gelecek istemlerini haykıran öğrencilerin gösterilerine karşı kolluk kuvvetlerini sürdü. Özlemlerini, özlemlerimizi baskı ile, terör ile, kan ile boğmaya çalıştı. Ancak yara deşildikçe büyüdü. Üniversite kapısında bekleyen binlere binler katıldı, onbinler oldu. Onbinler bugün yüzbinlere ulaştı.

Bugün ülkemizde yasalara göre ilköğretim parasız ve zorunlu olduğu halde ilkokul çağındaki onbinlerce çocuk okulsuzluktan, öğretmensizlikten ve gittikçe ağırlaşan, halkımızın sırtında ateşten gömlek olan yaşam koşullarından ilköğrenimlerini bile tamamlayamıyor. Tamamlayanların birçoğu ortaöğrenime devam edemiyor. Bugün lisede okuyan bizler ise lise çağındaki tüm gençlerin çok az bir bölümünü oluşturmaktayız. İlkokula başlayan her 1000 kişiden 297'si ortaokula, bunun da 29'u liseye devam edebiliyor. Liseden mezun olabilenler ise sadece 16 kişi. İlköğrenime başlayan her 1000 kişiden ancak 5'i yükseköğrenime devam edebilmektedir.

Bölgesel dengesizlik ve ulusal ayrıcalık bugünkü eğitimin bir diğer eşitsiz yanını oluşturuyor. Ezilen ulus gençliği anadilinde öğrenim yapmaktan yoksun olarak zora dayanan asimilasyoncu bir

Üniversiteye giremeyen lise mezunları istemlerini haykırıyor: 'OKUMAK İSTİYORUZ', 'YA İSTİKLÂL YA ÖLÜM'... (1962)

eğitimle karşı karşıya.

Marmara bölgesinde ortaokullaşma oranı % 34,4 iken, Diyarbakır'da % 12. İstanbul'da 56 resmi lisede 1589 öğretmene karşılık Kars'ta 4 lisede 83 öğretmen, Gaziantep'te ise 1 lisede 8 öğretmen bulunuyor.

Diğer yandan eğitimin paralı oluşu, özel okul, dersane gibi ticari kurumlar eli ile de yürütülmesi fırsat eşitsizliğini daha da derinleştiriyor.

Her yıl binlerce öğrenci arkadaşımız açıkta kalma endişesi ile mantar gibi çoğalan dersanelere, paralı kurslara, eğitim soyguncularına oluk oluk para döküyor. Onbinlerce liseli ise bu «olanaklardan» yoksun. Özel lise ve dersaneler İzmir, İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlerde çoğunlukta.

İstanbul'daki 49 özel lisede 912 öğretmen bulunuyor. Diğer yandan Hatay'daki bir özel lisede 12 öğretmen bulunurken Gaziantep'te bir lisede 8 öğretmen bulunması aradaki eşitsizliği gözler önüne seriyor. İşte farklı koşullar içindeki bu öğrenciler aynı sınava girecek.

Diğer yandan sigortasız, iş güvencesiz koşullarda, daha okul sıralarında kapitalist sömürüyü yaşayan endüstri sanat-meslek liseliler normal liselerin programlarından farklı öğrenim yaptıkları halde onlarla aynı sınava girecekler. Bunların yanısıra bugün birçok öğrenim programı endüstri sanat-meslek lisesi mezunlarına kapalıdır. Kendi dalları üzerindeki yükseköğrenim programlarında ise kendilerine çok az bir kontenjan ayrılmaktadır. Yükseköğrenim hakları kısıtlıdır.

Tüm bu eşitsiz koşullar nedeniyle her yıl üniversite kapısında yüzbinler birikmektedir. Ve her yıl liselerden üniversiteye geçiş oranı hızla düşmektedir. Liselerden üniversiteye geçiş oranı % 64.6 iken, 1966-67 öğretim yılında % 50' ye, 1972-73 öğretim yılında % 28,9'a düşmüştür.

Bu arada üniversiteye girebilen öğrencilerin sınıfsal durumu incelendiğinde ortaya çıkan gerçek: bugünkü gerici, kapitalist eğitim sisteminin işbirlikçi egemen güçlerden yana işleyen sınıfsal niteliği apaçık sergilemektedir. Nüfusun % 96'sını oluşturan emekçi sınıflardan gelen öğrencilerden üniversiteye girebilenler toplam öğrencilerin % 25'ini oluştururken, nüfusun ancak % 4'ünü oluşturan yüksek gelir gruplarından gelen öğrenciler % 75'i oluşturmaktadır. Aynı şekilde Ankara Fen Lisesi ve özel kolejlerin başarı sıralamasında ilk sıraları tutmalarının rastlantı olmadığı açıktır.

Eğitim sisteminin egemen güçlerden yana işleyen, ayrıcalıklara dayalı, eleyici niteliği her geçen yıl daha da keskinleşirken, işsizler ordusunun saflarına yüzbinlerce genç katılıyor.

Egemen güçler dev boyutlara doğru hızla büyüyen bu sorun karşısında, geniş kitlelerde, öğrenci yığınlarında

Meslek liseliler «tam üniversite hakkı» istiyor.

KİLİTLENEN "UMUT KAPISI": ÜNİVERSİTE

biriken ve giderek daha yoğun bir savaşıma dönüşen öfkeyi yatıştırabilmek umuduyla YAY-KUR, MEKTUPLA YÜKSEKÖĞRENİM, ÖNLİSANS gibi masallarla ortaya çıkıyor. Böylece sorunları biraz daha ertelemeye çabalıyorlar.

Oysa biz biliyoruz ki eğitim sistemindeki tüm sorunlar gibi bu sorun da emperyalizme bağımlı çarpık kapitalizmin derinleşen sorunlarının bir parçasıdır.

Yani eğitimin demokratikleştirilmesi için verilen savaşım, köklü demokratik dönüşümler için verilen savaşımın içindedir. Köklü çözüm, ileri demokratik bir düzende kurulacak halktan yana ulusal demokratik eğitim sisteminde yatmaktadır.

Bu perspektif yönünde Türkiye ortaöğrenim gençliğine düşen görev, kısa erimli (vadeli) hedefler için verilecek savaşımı orta ve uzun erimli hedefler için verilecek savaşımla ustalıkla birleştirmektir. Kısa erimli hedeflere ulaşmak,. elde edilecek kazanımları korumak ve bunları orta ve uzun erimli hedeflere varma yönünde daha ileri adımlar atılmasını sağlayacak mevziler durumuna getirmektir.

Türkiye ilerici ortaöğrenim gençliği hareketinin yükseköğrenime geçiş sorunu yönündeki savaşımı şu istemlerle somutlanmaktadır:

- **Üniversite sınavında başarılı olan lise son sınıf öğrencileri, tamamlamaya kaldıkları dersler olsa bile lise mezunu sayılmalı ve üniversiteye giriş haklarını kullanabilmelidirler.**
- **Tüm liseli öğrencilere üniversite giriş sınavına hazırlayıcı kurslar kendi okullarında parasız olarak verilmelidir.**
- **Meslek lisesi mezunlarına yükseköğretim kurumlarında diğer lise mezunları ile eşit kontenjan ayrılmalı, özellikle kendi öğrenim dalları üzerindeki yükseköğrenim kurumlarına girişte öncelik tanınmalıdır.**
- **Özel okul, dersane, paralı kurs gibi fırsat eşitsizliğine, ayrıcalığa neden olan kurumlar kapatılmalıdır.**
- **Ezilen ulus gençliği üzerinde asimilasyoncu ve ayrıcalık güden politikaya son verilmelidir. Uluslara ve dillere eşitlik!..**
- **Geniş olanaklarla donanmış yükseköğrenim kurumlarının sayıları önemli ölçüde artırılmalıdır.**
- **Eğitim, ilköğretimden üniversiteye kadar yeniden düzenlenmelidir. Ayrıcalıklı, eleyici sisteme son verilmelidir. Orta ve yüksek okullar, üniversiteler halk çocuklarına açık ve parasız olmalıdır. Halk çocuklarına geniş burs sistemi uygulanmalıdır**

ÜNİVERSİTE GİRİŞ SINAVI İÇİN NE DÜŞÜNÜYORLAR?

LİSELİ GENÇLİK NE DİYOR?

EMEL ÖZ (LİSE SON SINIF) —

Üniversite giriş sorunu, tüm ortaöğrenim gençliğini düşündüren, çözümlenmesi gereken bir sorun olarak karşımızda durmaya devam ediyor. Tüm eğitim kurumlarının halkı açık ve parasız olması gerekir. Özel okullara, kolejlere kesinlikle yer verilmeme-i, özel durumlar yaratılmamalıdır.

TUGAY YENİDOĞAN (LİSE SON SINIF) —

Günümüzde emekçi çocukları eğitim olanaklarından yararlanamamaktadır. Ezilen ulusun çocukları ise eğitim olanaklarından hiç birine sahip değildir. Günümüz eğitimi, ezen ve ezilen ulus emekçi çocuklarının gereksinimini karşılamaktan uzaktır. Böylesi koşullarda yapılan üniversite giriş sınavları da anti-demokratiktir.

S. HAYRİ KANSAK (LİSE ÖĞRENCİSİ) —

Bugün eğitim, öğretim olanaklarından en çok burjuva kesiminin çocukları yararlanmaktadır. Ayrıcalığa, fırsat eşitsizliğine neden olan özel okul ve dersaneler devletleştirilip buralardan geniş halk yığınlarının çocuklarının parasız olarak yararlanması sağlanmalıdır

FATMA ŞENGÜL (LİSE ÖĞRENCİSİ) —

Öncelikle geleceğimize güvenle bakabilmek istiyoruz. Oysa bugün sınıfsal ve ulusal ayrıcalıklara dayanan eğitim sistemi ve onu doğuran koşullar bu özlemimize tamamen karşıttır.

BEDİZ ANAT (LİSE 2)

— Emekçi çocuklarına okuma olanağı sağlanmalıdır.

VELİLERİMİZ NE DİYOR?

NÜKET BİRCAN —

Öğrenimde sınıflar yükseldikçe emekçilerin çocuklarının sayısı hızla düşmektedir. Okul süresince binbir zorlukla öğrenimini sürdüren çocuklarımız değil istediği okula girmek, herhangi bir yükseköğrenim kurumuna bile girememektedir. İlkokuldan başlayarak süren gerici eğitim sisteminin eleyiciliği bu yıl da üniversite sınavlarında kapılarda bekleyen yüzbinlerce gence yeni yüzbinler ekleyecek.

ORHAN GÖNEN —

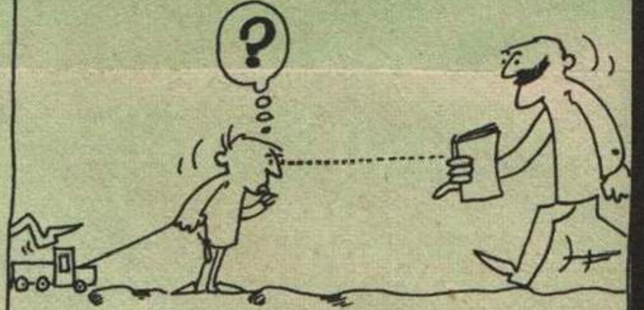
Bu yıl benim de kızım lise son sınıfta. Üniversite giriş sınavlarına girecek. Liseden mezun olan bir gencin öğrenimin geri kalan kısmını tamamlaması doğaldır. Ama emekçi halk çocukları bu isteklerine kavuşamamaktadır. Her lise ve üniversite mezununa iş sağlama ilk adımda çözümlenmesi gereken sorunlardır.

OKUL VE OKUMAK! ÇOCUKLUĞUMUZDA BİZİM İÇİN YEPYENİ, BAMBAŞKA ŞEYLERDİR BU İKİ SÖZCÜK!

NEŞE İÇİNDE OYNARKEN...

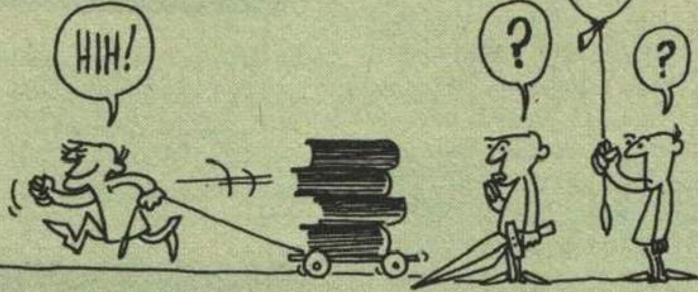

... BİRDEN KARŞILAŞIRIZ ONLARLA!

OKUL

... HERŞEY DEĞİŞMİŞTİR! OYUNCAKLARIMIZ, ARKADAŞLARIMIZ V.B...

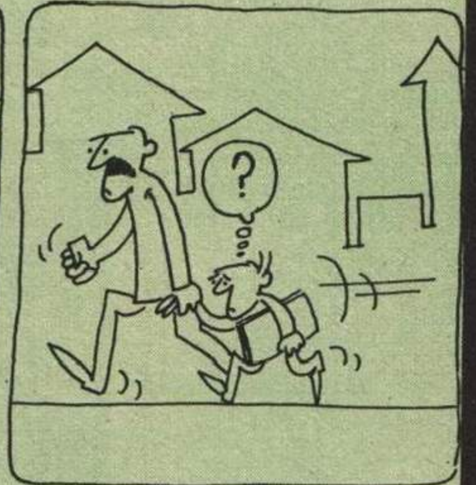

HEM "ÇOCUK" DA SAYILMAYIZ ARTIK!

...VE OKULA BAŞLARIZ!

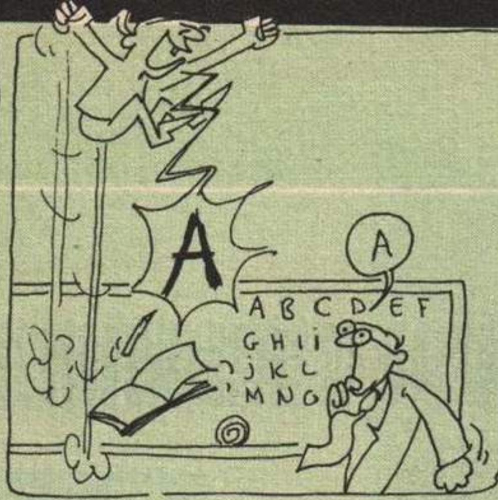

...VE İLKOKUL!

İLKOKUL

HEH! HEH!

2. SINIF ... 3. SINIF ...

A

4., 5. ...

A

İLKOKUL

A=?

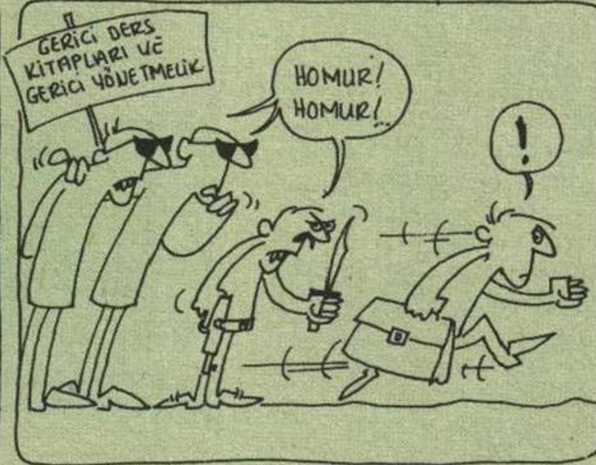

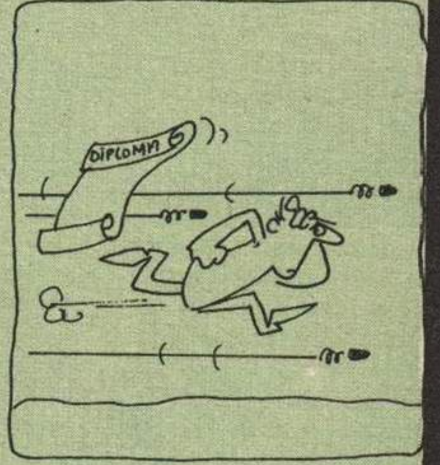
... NEDEN ACABA?

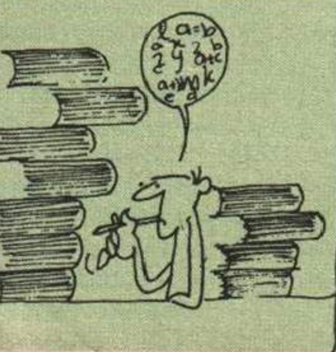
TÜM BU ZORLUKLAR İÇİNDE LİSEYE GELİRİZ! GELEBİLİRSEK TABİ!..

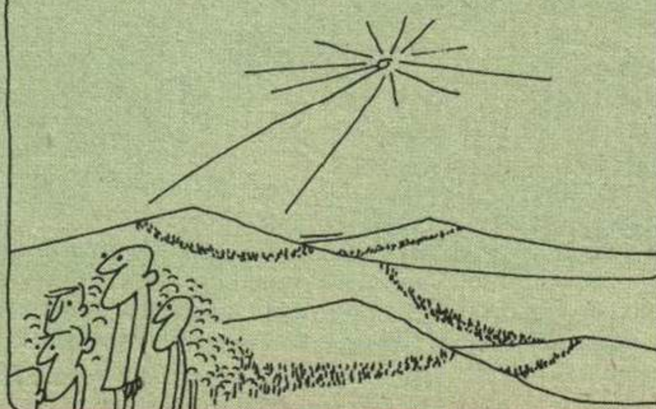

BÜTÜN UMUDUMUZLA HAZIRLANIRIZ ÜNİVERSİTE SINAVLARINA!..

... BÜYÜK BİR UMUTLA KOŞARIZ SINAV SALONLARINA! VE BİZİM GİBİ YÜZBİNLERCE GENÇ!...

SINAVLARDA ÜNİVERSİTEYE GİREBİLENLER, YÜZBİNLERCE KİŞİ ARASINDAN ANCAK BİRKAÇ BİN KİŞİDİR. BÖYLECE YÜZBİNLERCE GENÇ İŞSİZLİKLE, UMUTSUZLUKLA, YOKSULLUKLA BAŞBAŞA BIRAKILIR. KALDI Kİ ÜNİVERSİTEYE GİREBİLENLERİ DE BİNLERCE SORUN BEKLEMEKTEDİR!..

ÜNİVERSİTE

DÜNYADA EĞİTİMİN BUGÜNKÜ DURUMUNA GENEL BİR BAKIŞ

Eğitimin amacı, işlevi, örgütlenmesi ve içeriği değişik toplumsal sistemlere göre farklılık içerir.

Gelişmekte olan ülkelerde eğitim en yakıcı sorunlardan biridir. Bir yanda bilgisizlik, eğitimsizlik, diğer yanda emperyalizme bağımlı kültür ve eğitim politikası. Emperyalizmin eğitim programından payını alanlarda bir avuç elit tabakadır. Öğrenci sayısını kısıtlamayı ve sermaye sahiplerine kâr olanağı sağlamayı amaçlıyan emperyalist metropoller, Latin Amerika kıtasına dayattıkları «Acton Raporu» ile bunu amaçlamak tadırlar. Bugün faşizmin pençesine düşmüş Şili, Arjantin, Brezilya gibi ülkelerde eğitim bu şekildedir.

Gelişmekte olan ülkelerde sınıfsal ayrıcalıkların yanısıra ulusal baskı ve ayrıcalık da eğitime yansır. Ezgi altındaki halklar kendi dilleri ile yazıp okuyamazlar. Sömürgeciliğin bu politikası halk kültürünü boğmanın ve eğitimde ayrıcalığın etkili bir aracıdır Örneğin bağımsızlığını elde eden mali, metropol ülke dilini atamaz, ve bu dil resmi öğrenim dili olarak kalır.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde de durum bundan farklı değildir. Buralarda her ne kadar bilimsel-teknolojik ilerleme ve emekçi halkın savaşımı bir dizi kazanım elde etmişse de, eğitimin temel özelliği, sınıfsal karakteri, eğitimdeki tekellerin egemenliği değişmemiştir.

Eğitim, bugün gelişmiş kapitalist ülkelerde, tekeller ile tüm demokratik güçler arasında gittikçe keskinleşen sınıf savaşımının önemli bir alanını oluşturuyor. İşçi, emekçi çocuklarının yüksek öğrenime devam etmesi sınırlanıyor. Tekeller, ekonomik bunalımın artması sonucunda işçi sınıfına yakınlaşan «beyaz gömlekli»lerden, güvenilmez elemanlardan korkuyor, ve bundan dolayı demokrat düşünceli kişilerin yüksek okullara girmesini engelliyor. Bunların en önemlisi üniversiteye girişin zorlaştırılması, test usulleri ile eleme oranının yükseltilmesidir. **Bugün Federal Almanya'da işçiler nüfusun % 50 sinden fazlasını oluştururken yüksek öğrenime devam edebilen işçi çocuklarının sayısı % 5'tir. Fransa'da ise işçiler tüm nüfusun % 60'ını oluştururken üniversiteye girebilen işçi çocuklarının sayısı % 8'dir.** Yüksek okullarda eleme oranları ise şöyledir: Fransa % 70, Belçika % 60, İtalya % 50, Federal Almanya % 45, ABD % 40, Danimarka ve İsviçre % 30.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde sorun salt elemelerle bitmiyor. Bunun yanısıra, ekonomik bunalımın süregenleşmesi ve yüksek boyutlar kazanması sonucunda işsizlik görülmemiş boyutlara ulaşıyor. İşsizliklikten en fazla etkilenen kuşak gençlik. Yüksek öğrenimi bitiren gençler de kapitalizmin bu «nimetinden» paylarını alıyorlar: Fransa'da 1976'da genel işsizler oranı % 4 iken, gençler arasında % 6.6 ya çıktı. Gençler işsizler ordusunun % 45,5'ini oluşturuyor. ABD'de 1972 yılında genel işsizlik % % 5.6 iken yüksek öğrenim mezunları arasında % 9.3'e ulaştı.

Kapitalist ülkeler gençliği, daha geniş eğitim olanakları ve iş güvencesi için savaşıyor

Bu anti-demokratik uygulamalara karşı tüm kapitalist ülkelerde öğrenciler savaşımlarını yükselttiler. Her türlü engellemelere karşı, tekeller öğrenci gençliğin savaşımını durduramadılar. Öğrenci gençliğin eğitimin demokratikleştirilmesi için verdiği savaşım, toplumun demokratikleştirilmesi, kalıcı barış, güvenlik, işbirliği ve toplumsal ilerleme için verilen savaşımla bağlı kılındı. 19-24 Haziran 1976 yılında yapılan Avrupa Gençlik ve Öğrenci Toplantısı'nda şunlar vurgulanıyordu: **«Savaş, eğitimin demokratikleştirilmesi önünde en önemli en-**

gellerden biridir. Silahlı çatışma olasılıklarının kaldırılması, silahlanma yarışına son verilmesi gerekir. Detantın ilerlemesi, silahlanma için ileri sürülen gerekçeleri kaldıracak, eğitime fon aktaracak ve bilimi silahlanmanın hizmetinden kurtaracaktır.

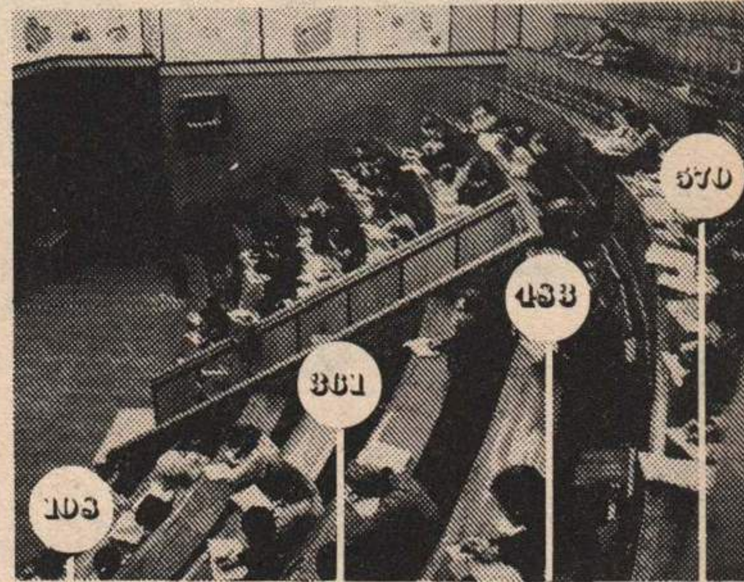
Ulusal bağımlılık, sömürgecilik, jenosid, açlık, işsizlik, enflasyon, toplumsal ayrıcalıklar eğitimin önünde duran evrensel engellerdir. Bunlara son verilmeli, insanlığın sosyo-ekonomik şartları pekiştirilmelidir...

Ders programlarından gerici, faşist, şovenist, militarist düşünceler çıkartılmalıdır. Tekellerin eğitim üzerindeki egemenliğine son verilmeli, öğrenim herkese açık duruma getirilmelidir. Eğitim planlanmalı, yol gösterilmeli, mezuniyetten sonra iş güvencesi verilip devamlı eğitim sağlanmalıdır.»

Belirtilen bu istemler, sosyalist ülkelerde yıllarca önce gerçekleştirilmiştir. Hiç bir sosyalist ülkede işsizlik yoktur. Okuma yazma bilmiyenlerin oranı sıfıra indirilmiştir. Eğitim parasız, ve zorunludur. Çarlık Rusya'sı okuma-yazma bilmeme oranının en yüksek olduğu ülkelerden biri iken, devrim yıllarının başlangıcında bu durum aşılmış, günümüzde ise Sovyet toplumunun % 60 dan fazlası orta ve yüksek öğrenim görmüş duruma gelmiştir. Diğer bir örnek ise Küba'dır: Kübalı çocukların % 99'u okula gitmektedir. Ortaöğrenim gören öğrencilerin sayısı 1960-61 ders yılında 10.320 iken, 1976-77 döneminde 123.000'e çıkmıştır. Yine 1976-77 döneminde mesleksel teknik okulları bitirenler devrim öncesinden 12.9 kat, öğretim kadrosu 8 kat, kişi başına eğitim gideri 10 kat, yüksek öğrenime ayrılan ödenek 92.5 kat fazladır. Ders ve uygulama kitapları (1976-77 döneminde toplam olarak 110 milyondan çok), kurşun ve tükenmez kalemler (aynı yıl 40 milyondan çok kurşun ve üç milyondan çok tükenmez kalem) ve temel benzeri ders araç ve gereçleri tüm öğrencilere parasız olarak verilmektedir. Burs alanların sayısı 1 milyondan fazladır.

Sosyalizm eğitimin salt 'niceliğini' değil, bununla bir likte niteliğini de değiştirmektedir. Sosyalist ülkelerde eğitim bilimsel temellere dayandırılmakta, öğrenciye toplumla birlikte doğayı insan yararına dönüştürmeye katılabilmesi için gereksineceği bilgiler verilmektedir.

Bu belli bir dalda uzmanlaşıp bir dizi üretim yapmanın üstünde bir şeydir. Evrene ilişkin genel bilimsel bilgileri, doğru bir felsefi dünya görüşünü, sosyalist ahlakın özümlenmesini gerektirir. Bu yüzden de sosyalist eğitim kuramcıları 'erken uzmanlaşma'ya karşı çıkarak 'geniş temelli eğitim'i savunurlar. **Çünkü sosyalizmin 'üretime yönelik eğitim'den aldığı, verimli, nitelikli «robot insanlar» yetiştirmek değil, kim için ve ne için üretim yaptığını bilen inançlı, özverili insanlar yetiştirmektir.**

S.S.C.B.'de, yüksek ve ortaöğrenim görenlerin genel nüfusa oranı (binde olarak

Sosyalist ülkelerde eğitimin amacı, kim için ve ne için üretim yaptığını bilen, inançlı, özverili insanlar yetiştirmektir.

OO.OOO...
YA ŞUN DA DIR
YA BUN DA..
HELVACININ
KI ZIN DAA...
TAMAM SEN KAZANDIN
GEÇ..BU SENELİK BU
KADAR..BAŞKA ÖĞRENCİ
ALMICAZ..GİREMEYENLER
SENEYE GELSİN...
ÜNİVERSİTE
ELEKTRONİK
BEYİN
ENGİN E.